

Z ZNANOSTJO IN UMETNOSTJO V NEZNANO IN ČEZ

Inavguracija 11-23-2015

Prof. dr. Dragan Marušič

Univerza na Primorskem, Koper

1. »So stvari znane in so stvari neznane – ločujejo jih vrata«. Vsebinske aluzije na to misel o fundamentalni dihotomiji, s katero se skozi življenje neprestano sooča človek, je moč najti tako pri pesniku in slikarju Williamu Blake-u v njegovem delu »The Marriage of Heaven and Hell« kot pri pisatelju Aldousu Huxleyu v delu »The Doors of Perception«. A avtor citata, v originalu, »There are things known and there are things unknown, and in between are The Doors, that's us«, je Ray Manzarek, z Jimom Morrisonom, soustanovitelj The Doors, ameriškega kulturnega benda 60-tih let.

2. Umetnost, religija, karnevali, saturnalijske, takšni in drugačni rituali, vse to je skozi zgodovino človeštvu služilo kot pomagalo pri odpiranju vrat med znanim in neznanim. A ena sama je tista zares organizirana dejavnost, ki uspešno in trajno premika meje med znanim in neznanim – **znanost**. Samo znanost, ki v sozvočju z umetnostjo odstira skrivnostnost neznanega in vsakič znova osmišlja tako na novo razširjeni prostor naše vednosti.

3. Znanost sledi človekovemu naravnemu vzgibu po raziskovalni radovednosti in je zato sama po sebi lepa in plemenita dejavnost. Lahko jo počnemo sami, lahko v skupini, na inštitutih, javnih ali zasebnih. A le univerza je tisto edino mesto, kjer se znanost hkrati dela in prenaša na mlajše rodove. Je mesto, kjer se znanost skupaj z umetnostjo trudi izrisovati karseda verodostojno sliko sveta, v katerem živimo. Zato brez znanosti univerze ni. In natanko tako kot so znanstvena dela znanstvenikova edina relevantna komunikacija – drugih komunikacij pravi znanstvenik tudi več ni – tako tudi univerze govorijo zgolj in samo skozi svoj prispevek v zakladnico svetovne znanosti. Vse drugo je odvečno, vse drugo gre v pozabo. Ne politika, ne mediji tega preprostega dejstva ne morejo predrugačiti. **Znanost dobro ve, da tisto, kar v resnici je, ni tisto, kar se velikokrat zgolj zdi, da je.**

4. Zato je univerza seveda toliko dobra, kot je dobra njena znanost. In ker je temu tako, je usmeritev Univerze na Primorskem v naslednjem štiriletnem obdobju na dlani. Strnemo jo lahko v tri točke.

Prvič: s strukturno učvrstitvijo doseči *strnitev* celotnega kolektiva univerze – učiteljev, raziskovalcev, študentov in strokovnega osebja – okoli jasnega cilja postati sinonim za odlično znanost in umetnost.

Drugič: z odgovornim sodelovanjem znotraj Rektorske konference RS in nadaljevanjem dobro začrtanega povezovanja z univerzami izven naših meja *izgraditi* identiteto propulzivne, v svet odprte univerze z mrežno pozicijo, ki bistveno presega njeno siceršnjo velikost.

In tretjič: postavitve dvosmernega komunikacijskega kanala na področju izobraževanja in raziskovanja – skozi katerega naj v eno smer potuje modrost, v drugo pa neugnanost – za zagotovitev neboleče upravljalne tranzicije k novim generacijam.

5. In za konec: tako kot sem začel naj tudi zaključim še z enim citatom iz obdobja, ko je rock glasba imela povezovalno moč primerljivo z internetom danes. »They got the guns but we got the numbers. Gonna win, yeah, we're takin' over, come on!« zapoje Jim Morrison v pesmi »Five to One«. »Oni imajo orožje, a nas je veliko ...« Od vedno so mi bile ljubše številke kot orožje. Še posebej tedaj, ko so bile in so zelo razločno povedne. Takrat jim gre slediti. Čas je napočil, da se odloži orožje. Na Univerzi na Primorskem imamo velike, a uresničljive cilje. Vabimo vse prijatelje naše univerze, tiste na njej in izven nje, da se nam pri uresničevanju teh ciljev pridružijo.